

محل مهر

اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان شهریار
مرکز آموزشی فرزندان شهریار
نیمسال دوم 1404-1405

نام و نام خانوادگی : کلاس/پایه: دوازدهم رشته: تجربی و ریاضی نام دبیر: خانم درویش پور نام درس: فارسی 3
تاریخ امتحان: 405//3/27 مدت امتحان: 90 دقیقه تعداد صفحات: 5 صفحه آزمون شبه نهایی

ردیف	بارم	
الف		الف (قلمرو زبانی (۷ نمره)
0/25		۱- عبارت مقابل در توضیح کدام اصطلاح عرفانی آمده است ؟ « نگاه داشتن دل از توجه به غیر حق » الف (مکاشفت ب (تجرید ج (مراقبت د (تفرید
0/5		۲- در ابیات زیر ، برای هر یک از واژه های داده شده ، یک معادل معنایی بیابید . دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده سربر ملک عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد الف (اورنگ ب (جبهه
0/25		۳- واژه ی «اندیشه» در بیت « چو بشنید خسرو از آن شاد گشت / روانش ز اندیشه آزاد گشت» با کدام کلمه مترادف <u>نیست</u> ؟ الف (اندوه ب (ترس ج (اضطراب د (فکر
0/75		۴- با توجه به معنی ، از میان واژه های هم آوا واژه ی درست را انتخاب کنید . الف (بفکن زپی این (اثاث / اساس) تزویر بگسل زهم این نژاد و پیوند ب (غرق غباریم و (غربت / قربت) با من بیا سمت باران ج (به این ده آمد تا عمر را به تنهایی (بگذارد / بگذارد) .
0/5		۵- در عبارت های زیر نادرستی املائی را بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید . الف (عشق از بحر این معنی فرض راه آمد ب (الا والله که باید نهار را با ما صرف کنی .
0/5		۶- در گروه کلمات زیر ، کدام گزینه غلط املائی <u>ندارد</u> ؟ آن را مشخص کنید . الف (ثنا و سپاس - صدای مهیب - آزم و حیا - اسرار و پافشاری ب (هول و ترسناک - جناغ سینه - مستور و پوشیده - غرس و نشانیدن ج (غرامت و تاوان - چریق آفتاب - نشئه ی خوب - ترقی عدلیه
0/25		۷- در کدام گزینه املائی واژه ای غلط است ؟ الف (واصفان حلیه ی جمالش به تحیر منصوب ب (چو او را بدیدند برخاست غو
0/25		۸- در بیت « ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد » واژه ی «عشق» با کدام واژه در بیت زیر نقش دستوری یکسانی دارد ؟ ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
		ادامه ی پرسش ها در صفحه دوم

1	۹- نقش دستوری کلمات مشخص شده در ستون الف را از واژگان ستون ب انتخاب کنید : <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="191 243 488 296">الف</th><th data-bbox="488 243 1373 296">ب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="191 296 1373 548"> الف (اینجا می توان چند حلقه چاه عمیق زد . ب (خنده ات را می خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم، / گل آبی ، گل سرخ کشورم که مرا می خواند . ج (همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه ی شعر خود می گرداند د (هر کسی از ظن خود شد یار من </td><td data-bbox="488 296 1373 548"> ۱- بدل ۲- ممیز ۳- مسند ۴- مضاف الیه مضاف الیه ۵- شاخص </td></tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف (اینجا می توان چند حلقه چاه عمیق زد . ب (خنده ات را می خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم، / گل آبی ، گل سرخ کشورم که مرا می خواند . ج (همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه ی شعر خود می گرداند د (هر کسی از ظن خود شد یار من	۱- بدل ۲- ممیز ۳- مسند ۴- مضاف الیه مضاف الیه ۵- شاخص
الف	ب				
الف (اینجا می توان چند حلقه چاه عمیق زد . ب (خنده ات را می خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم، / گل آبی ، گل سرخ کشورم که مرا می خواند . ج (همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه ی شعر خود می گرداند د (هر کسی از ظن خود شد یار من	۱- بدل ۲- ممیز ۳- مسند ۴- مضاف الیه مضاف الیه ۵- شاخص				
1	۱۰- با توجه به عبارت زیر ، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید : « وقتی حرف هایتان تمام شد و تکبیر و صلوات بچه ها فرو نشست، به سمت من آمدید . فکر اینکه مرا شناخته باشید ، دلم را گرم کرد . الف (نقش دستوری ضمیر پیوسته در جمله ی اول مضاف الیه است . ب (اولین « واو » به کار رفته در عبارت بالا عطف و دومی ربط است . ج (زمان فعل « شناخته باشید » ماضی نقلی است . د (ساختار جمله ی پایانی بر اساس الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » است . ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست				
0/25	۱۱- جمله ی وابسته را در جمله ی زیر نشان دهید : چندین بار درسش را تکرار کردم تا از بر شد .				
0/25	۱۲- مفهوم نشانه ی « ان » در واژه ی « خندان » در کدام گزینه دیده می شود ؟ الف (در بهاران ، عشق من / خنده ات را می خواهم ب (مصطفی خرامان چون طاووس مست وارد شد .				
0/5	۱۳- نوع حذف فعل را در موارد زیر مشخص کنید . الف (توا از آن منی و من از آن تو ب (فکری ای هم وطنان ، در ره آزادی خویش بنمایید / که هر کس نکند ، مثل من است				
0/5	۱۴- تفاوت معنایی فعل « گرفت » را در بیت زیر بررسی کنید . سیاوش را تنگ در بر گرفت / ز گردار بد پوزش اندر گرفت				
0/25	۱۵- در بیت زیر یک ترکیب وصفی پیدا کنید . تو مشیت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند				
	ب (قلمرو ادبی (۵ نمره)				
0/75	۱۶- با توجه به موارد داده شده آرایه ادبی درست را از کمانک مقابل هر گزینه انتخاب کنید . الف (یکی تازی ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه (اغراق - تشبیه - تضاد) ب (ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی / دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطانیش (متناقض نما- جناس همسان- تلمیح) ج (عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (حس آمیزی-ایهام- اسلوب معادله)				
0/25	۱۷- با توجه به واژه های مشخص شده در موارد زیر آرایه مشترک آن دو را بنویسید . الف (به خاطر داشتیم که چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را ب (هر که داند گفت با خورشید راز / کی تواند ماند از یک ذره باز ؟				
	ادامه ی پرسش ها در صفحه سوم				

0/5	۱۸- در بیت زیر آرایه های خواسته شده را مشخص کنید . در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت تشبیه : کنایه :						
0/75	۱۹- جای خالی را با واژه های مناسب پر کنید : الف (واژه ی مشخص شده در عبارت « چشمه ی آبی سرد که در <u>تموز</u> سوزان کویر گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید » آرایه ادبی دارد . ب (در عبارت « هر نفسی که فرو می رود ، ممد <u>حیات</u> است و چون برمی آید مفرح <u>ذات</u> » واژه های مشخص شده آرایه دارند. ج (در شعر « بخند ؛ زیرا خنده ی تو / برای دستان من / شمشیری است آخته » واژه <u>مشبه</u> است.						
0/25	۲۰- در بیت « بدان گاه سوگند پرمایه شاه / چنین بود آیین و این بود راه » کدام زمینه ی حماسه را می توان دید ؟						
0/5	۲۱- آرایه ادبی مناسب هر بیت را از آرایه های مقابل آنها بنویسید (یک آرایه اضافه است) <table><tr><td>تضاد</td><td>۱- تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند</td></tr><tr><td>ایهام</td><td>۲- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق</td></tr><tr><td>جناس</td><td></td></tr></table>	تضاد	۱- تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند	ایهام	۲- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق	جناس	
تضاد	۱- تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند						
ایهام	۲- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق						
جناس							
0/25	۲۲- گزینه ی درست را انتخاب کنید : الف (سانتاماریا عنوان کتابی است به شعر از سید مهدی شجاعی . ب (داستان کباب غاز یکی از آثار محمد علی جمالزاده است .						
0/25	۲۳- از بین آثار زیر کدام کتاب ترجمه ی « نصرالله منشی » است ؟ سندبادنامه ، کلیله و دمنه ، قصه های دوشنبه						
0/5	۲۴- نام صاحبان آثار زیر را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید : الف (شعر دماوندیه (فرخی یزدی ، عارف قزوینی ، ملک الشعرا بهار) ب (در حیاط کوچک پاییز در زندان (محمد رضا شفیعی کدکنی ، اخوان ثالث ، ابوالقاسم لاهوتی)						
0/25	۲۵- مصراع اول بیت زیر را مرتب کنید . کشد ، ببیند ، را ، ترسم ، و ، تو ، شرمندگی / یوسف بگو که هیچ نیاید برون ز چاه						
0/25	۲۶- بیت زیر با کدام گزینه کامل می شود ؟ لبریز زندگی است نفس های آخرت الف (در دادگاه عشق رگ گردنت گواه ب (آورده مرگ گرم ، به آغوش تو پناه						
0/5	۲۷- مصراع جا افتاده ی بیت زیر را بنویسید فدای نام تو بود و نبودم ؛ میهن ای میهن !						
	ج (قلمرو فکری (۸ نمره)						
0/5	۲۸- درباره ی مفهوم مشترک دو بیت زیر توضیح دهید : الف (ضربت گردن دون آزادگان را خسته کرد / کو دل آزاده ای کز تیغ او مجروح نیست ؟ ب (سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار						
	ادامه ی پرسش ها در صفحه چهارم						

0/25	۲۹- کدام یک از ابیات داده شده مفهوم متفاوتی دارد؟ الف (مشکلی دارم ز دانشمند دوران باز پرس / توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر می کنند؟ ب (از پای تا سرت همه نور خدا شود / در راه ذوالجلال چوبی پا و سر شوی ج (گفت : نزدیک است والی را سرای آنجا شویم / گفت : والی از کجا در خانه ی خمار نیست				
1	۳۰- مفهوم مناسب هر بیت را در ستون ب بیابید : (در ستون ب دو مورد اضافی است) <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف (در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت ب (ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی ج (یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می شنوم نا مکرر است د (این نغمه ی محبت بعد از من و ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران</td><td>۱ - بیگانه ستیزی ۲ - تاثیر اراده ی خداوند بر هستی ۳ - نو بودن و تازگی عشق ۴ - اهمیت خرد و اندیشه ۵ - جاودانگی عشق ۶ - احترام به افکار عمومی</td></tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف (در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت ب (ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی ج (یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می شنوم نا مکرر است د (این نغمه ی محبت بعد از من و ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران	۱ - بیگانه ستیزی ۲ - تاثیر اراده ی خداوند بر هستی ۳ - نو بودن و تازگی عشق ۴ - اهمیت خرد و اندیشه ۵ - جاودانگی عشق ۶ - احترام به افکار عمومی
الف	ب				
الف (در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت ب (ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی ج (یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می شنوم نا مکرر است د (این نغمه ی محبت بعد از من و ماند / تا در زمانه باقی است آواز باد و باران	۱ - بیگانه ستیزی ۲ - تاثیر اراده ی خداوند بر هستی ۳ - نو بودن و تازگی عشق ۴ - اهمیت خرد و اندیشه ۵ - جاودانگی عشق ۶ - احترام به افکار عمومی				
0/25	۳۱- عبارت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی دارد ؟ « وجود عاشق از عشق است ؛ بی عشق چگونه زندگانی کند ؟ حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب . » الف (صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست ب (بی عشق زیستن را جز نیستی ، چه نام است ؟ / یعنی اگر نباشی ، کار دلم تمام است ج (گفتمی : « به روزگاران مهتری نشسته » گفتم : / « بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران»				
0/25	۳۲- در کدام گزینه به مفهوم بیت « هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش » اشاره شده است ؟ الف (درک نشدن عشق با حواس ظاهری ب (جاری بودن عشق در تمام هستی ج (سیر کمالی موجودات د (بیان خطرات راه عشق				
0/25	۳۳- مقصود بیت زیر، با مفهوم کدام یک از ضرب المثل های داده شده برابر است ؟ سخن رفته دگر باز نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد الف (تیری که از شست رفته باز نمی گردد ب (از ماست که بر ماست				
0/5	۳۴- با توجه به وادی های هفت گانه ی منطق الطیر عطار ، کدام دو بیت یادآور وادی « طلب » ند ؟ الف (دل چه بندی در این سرای مجاز ؟ / همت پست کی رسد به فراز ؟ ب (هر یکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش ج (مال اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت درباختن د (هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است				
0/25	۳۵- جمله ی « پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد » با کدام قسمت از بیت زیر هم مفهوم است ؟ همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی				
0/25	۳۶- موضوع کدام یک از ابیات زیر « توکل » است ؟ یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی گر در سرت هوای وصال است حافظا / باید که خاک درگاه اهل هنر شوی				
	ادامه ی پرسش ها در صفحه ی پنجم				

0/5	۳۷ - درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید : الف (بیت « صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند » به « اهمیت مقام پیر و مرشد و راهنما » اشاره دارد . ب (سروده ی « نان را ، هوا را ، / روشنی را / از من بگیر / اما خنده ات را هرگز » و بیت « مشو در پیچ و تاب رنج و غم ، گم / به هر حالت تبسم کن ، تبسم » هر دو ، یک پیام دارند . درست نادرست
4	۳۸ - معنی و مفهوم جملات و اشعار زیر را به نثر روان بنویسید . (۴ نمره) الف (باران رحمت بی حسابش همه را رسیده . (۰/۲۵) ب (گفت : « در سر عقل باید ، بی کلاهی عار نیست » (۰/۵) پ (نی حدیث راه پر خون می کند (۰/۲۵) ت (در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست (۰/۵) ث (کرانه های فرات ، خط از کرانه ی رود تیبر می خواندند (۰/۵) ج (در باغ می ماند ای دوست ، گل یادگار من و تو (۰/۵) چ (این عیار مهر و کین مرد و نامرد است (۰/۵) ح (گل اگر چه هست بس صاحب جمال / حسن او در هفته ای گیرد زوال (۰/۵) خ (گویی جامه ای بود که درزی ازل به قامت زیبای جناب ایشان دوخته است . (۰/ ۵)
20	موفق باشید

اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان شهریار

راهنمای تصحیح

نام درس: فارسی 3 خرداد

پایه : دوازدهم

نام طراح سوال : زهرا درویش پور

ردیف	بارم
الف	الف (قلمرو زبانی (۷ نمره)
	۱- ج (مراقبت
0/25	
0/5	۲- الف (اورنگ : سریر (ب) جبهه : جبین
0/25	
	۳- د (فکر
0/25	
0/75	۴- الف (اساس (ب) غربت (ج) بگذار
0/5	
	۵- الف (بهر (ب) ناهار
0/5	
	۶- ب (هول و ترسناک - جناغ سینه - مستور و پوشیده - غرس و نشاندن
0/25	
0/25	۷- الف
0/25	
	۸- نان
1	
	۹- الف - ممیز (ب) بدل (ج) مضاف الیه مضاف الیه (د) مسند
1	
	۱۰- الف (درست (ب) نادرست (ج) نادرست (د) درست
0/25	
0/25	۱۱- تا از بر شد .
0/25	
	۱۲- ب
0/5	
	۱۳- الف (لفظی (ب) ای هم وطنان : معنایی
0/5	
	۱۴- سیاوش را تنگ در بر گرفت (در آغوش کشید) ز گردار بد پوزش اندر گرفت (شروع کرد)
0/25	
	۱۵- مشت درشت
	ب (ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)
0/75	
0/25	۱۶- الف (اغراق (ب) تلمیح (ج) اسلوب معادله
0/25	
	۱۷- استعاره
0/5	
	۱۸- تشبیه : دفتر زمانه کنایه : از قلم افتادن نام / یا صاحب قلم
0/75	
0/25	۱۹- الف (مجاز (ب) سجع (ج) خنده
0/25	
	۲۰- ملی
0/5	
	۲۱- بیت اول : ایهام بیت دوم : جناس
0/25	
	۲۲- ب

0/25	۲۳ - کلیله و دمنه	
0/5	۲۴ - الف (ملک الشعرا بهار) ب (اخوان ثالث)	
0/25	۲۵ - ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد	
0/25	۲۶ - ب (آورده مرگ گرم ، به آغوش تو پناه	
0/5	۲۷ - تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی	
	ج (قلمرو فکری (۸ نمره)	ج
0/5	۲۸ - موضوع مشترک تاثیر روزگار بر انسان است یا هر توضیح نزدیک به این	
0/25	۲۹ - ب	
1	۳۰ - الف (احترام به افکار عمومی) ب (تاثیر اراده ی خداوند بر هستی) ج (نو بودن و تازگی عشق) د (جاودانگی عشق	
0/25	۳۱ - ب (بی عشق زیستن را جز نیستی ، چه نام است ؟ / یعنی اگر نباشی ، کار دلم تمام است	
0/25	۳۲ - ج (سیر کمالی موجودات	
0/25	۳۳ - الف (تیری که از شست رفته باز نمی گردد	
0/5	۳۴ - الف (دل چه بندی در این سرای مجاز ؟ / همت پست کی رسد به فراز ؟) ج (مال اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت درباختن	
0/25	۳۵ - همه عیبی تو بیوشی	
0/25	۳۶ - یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	
0/5	۳۷ - الف (نادرست) ب (درست	
4	۳۸ - الف (بخشش بی انتهای خداوند شامل حال همه است . (۰/۲۵) ب (در سر عقل و اندیشه باید باشد و بی کلاه بودن عیب نیست (۰/۵) پ (نی از راه سخت و پر خطر عشق سخن می گوید (۰/۲۵) ت (کسی می تواند به عالم عشق وارد شود که به خود توجه نداشته باشد (۰/۵) ث (مردم کرانه فرات از حاکمان روم اطاعت می کردند (۰/۵) ج (از ما انقلاب و آزادی به یادگار در وطن باقی می ماند (۰/۵) چ (این شعر ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است (۰/۵) ح (هرچند گل بسیار زیباست اما زیبایی او همیشگی نیست و در مدت کوتاهی از میان می رود (۰/۵) خ (انگار لباسی بود که خداوند بر تن او دوخته باشد . لباس کاملا اندازه ی تنش بود و به نظر نمی رسید قرضی باشد. (۰/ ۵)	
20	موفق باشید	

